

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 7. De nomine, definitione, institutione, & necessitate Sacramenti
Pœnitentiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

ritatem incurrit difficultas est: cuius partem negantem sequitur Suarez in *disput. 38. sect. 2.* multique alij quos Georgius Sayrus refert in *tom. 1. Theauri casuum conscientia lib. 7. cap. 8. dub. 8.* Ratio vero est: quia irregularitas non est ponenda, nisi sit in iure expressa, ex cap. Is qui, De sentent. ex com. in 6. Nec vllibi in iure habetur expressum, irregulares fieri iterantes hoc sacramentum.

RELIQVA PARS CAPITIS.

De dispositionibus quas prædictorum effectuum productio requirit in suscipiente Confirmationem.

AD productionem characteris non requiritur alia dispositio, quam quæ ad validitatem ipsius Confirmationis: nempe vt hanc suscipiens iam baptizatus sit; & vt eam suscipiendi intentionem habeat debitam; de qua iudicandum est perinde; ac de ea quam ad baptismi validitatem requiritur diximus sub finem præcedentis libri. Ad productionem vero gratiæ, præter duo illa, pœnitentia requiritur in eo qui post baptismum fuerit in peccatum mortale lapsus: quam esse contritionem perfectam, seu talem qua dininæ gratiæ restituamur: ideo necessarium non est, quia nemo potest alioqui tuta conscientia ad hoc sacramentum accedere: cum nemo scire possit: n perfecte contritus sit, sicut nec an amore vel odio dignus sit ex c. 9. Ecclesiasticis. Hancque esse D. Thomæ sententiam patet per ea quæ ex ipso retulimus in præced. nu. 30. & ita notat Suarez, in *citata sect. 2.*

Vbi quoque monet solam ignorantiam proprii peccati actualis etiam iniuincibilem, non sufficere ad illius remissionem per susceptionem sacramenti, sine aliqua saltem attritione, tanquam pœnitentia. Quam ad remissionem peccatorum actualium necessariam esse patet per illum Domini nostri Lucæ 13. Nisi pœnitentiam habueritis omnes peribitis. Notat autem eum Soto in 4. *distinct. 7. quest. vnica art. 7.* Gregorius à Valent. *disput. quinta, quæst. 1. puncto 4.* & Suarez, *admittit* attritionem, quæ ad propositum effectum sufficiat, talem esse debere, vt homini sacramentum hoc suscipiente contritio esse videatur: quia cum ex natura & institutione eiusdem sacramenti, prima gratia (ad cuius augmentum per se institutum est) ipsum præcedat: requiritur minimum vt accedens ad id ipsum suscipiendum, arbitretur probabiliter se iam recuperasse gratiam per veram contritionem.

Vnde (vt idem à Valentia ex eod. Soto in seq. art. 8. addit) quamuis ad legitime suscipiendum hoc sacramentum non sit necessarium præmitti ei confessionem (sicut nec ieiunium, etiam si vt de. eat iuxta cap. Vi ieiunij De consecr. dist. 5.) tamen cum quis se nouerit solummodo attritum, debeat confiteri: vt vi sacramenti pœnitentiæ existimare probabiliter possit esse effectum contritum; quia talem indispotionem suam cognoscens, non potest ad hoc sacramentum licite accedere: quemad. congruenter antedicti Suarez docet *disput. 34. sect. 2. paulo post medium.* Addit ibidem consequenter Gregorius à Valen. contra Caiet. non esse necessarium ad gratiam per hoc sacramentum acquirendam, sicut nec per alia sacramenta, vt mens hominis in ipsa susceptione actu moueatur erga Deum: satis enim esse, vt eiusmodi motus vel tunc sit vel antea fuerit, etiam si in vsu sacramenti ob humanam fragilitatem mens distrahat: Dei scilicet bonitate commiserente eidem fragilitati: iuxta illud Psalmi 102. Quomodo miseretur pater filiorum, miserus est Dominus timentibus se: quoniam ipse cognouit figmentum nostrum.

TRACTATUS POSTERIOR.

De sacramentis Pœnitentiæ & Extreme vñctionis.

At patet tractatio de Pœnitentiæ sacramento, estque instituti nostri peculiariter propria: quam Theologi

scholastici instituunt cum Magistro in 4. dist. 14. & aliquot sequentibus: ac cum D. Thomæ 3. par. à quæst. 84. Itemque Canonistæ ad septem distinctiones de Pœnitentiæ: & ad titulum De Pœnitentiæ & remissionibus, atque alij multi quorum non paucos tam antiquiores quam recentiores Henriquez refert in *tom. 1. Theologiæ moralis in initio lib. 4.* qui est primus de pœnitentia. Ad ea autem quæ in prima & secunda parte dicta sunt: restant pauca tantum addenda, de sacramenti pœnitentiæ nomine & definitione, institutione & necessitate. Nam de illius materia, quæ posita est in tribus actibus Pœnitentiæ illud suscipientis: contritione, inquam, confessione & satisfactione, iam dictum est sufficienter in præced. lib. 5. 6. & 7. & de illius forma, quæ est sacramentalis absolutio, in sequenti lib. 8. & de ministro, qui est Confessarius legitimus, in tribus primis libris, ac de suscipiente, qui est Pœnitens, in sequenti libro 4. De dispositionibus ad talem susceptionem dignam ac validam requisitis, ac de obligatione suscipiendi dictum est in iisdem libris prout occasio se obtulit, permittim alijs. Quæ pertinent ad effectus eiusdem sacramenti (qui sunt remissionis peccatorum, & recuperationis virtutum & meritorum, per peccatum mortale, amissionum) tanquam propria scholasticæ speculationis, relinquemus sciendi cupidis videnda familiariter simul & copiose tractata apud Greg. à Valent. *to. 4. disput. 7. quæst. & tribus sequentibus.*

Quod attinet ad Extremam vñctionem: de ea tractantes varios auctores Henriquez refert in præcedenti lib. 3. ante cap. 7. Quibus accesserunt Greg. à Valen. in sequenti *disput. 8.* & Suarez *tom. 4. disput. 39.* & quinque sequentibus. Dicemus autem primo de illius nomine, definitione, institutione, & vñtare. Secundo, de illius materia & forma. Tertio, de illius effectu ac de ministro. Quarto, de recipiendis eam: & quinto, de obligationibus circa vsu eiusdem.

CAPVT VII.

De nomine, definitione, institutione, & necessitate sacramenti Pœnitentiæ.

SVM MARI VM.

- 36 Ratio nominis Sacramenti pœnitentiæ.
- 37 Definitio Sacramenti pœnitentiæ.
- 38 Quod pœnitentiæ sit sacramentum à baptismo distinctum.
- 39 Institutio Sacramenti pœnitentiæ à Christo.
- 40 Sacramentum Pœnitentiæ est simpliciter necessarium ad remissionem peccatorum.
- 41 Obiectio in contrarium cum solutione.
- 42 Cum ob inopiam Confessarij suscipi non potest re ipsa, illius votum, etiam tantum implicatum in vera contritione inclusum, sufficere potest ad eandem remissionem.

DE nomine Pœnitentiæ Nauarrus in *Enchir. prælud. 10.* & in præludij ad *distinct. de Pœnitentia num. 3.* & pluribusque *Bellarmin. romo 2. Controuer. in lib. 1. De pœnitentia cap. 7.* & Suarez *tom. 4. disput. 1. sect. 1.* cum quo satis nobis est notare, Theologico more pœnitentiam dici dolorem de peccato commisso: congruenter sane etymologiæ nominis: Dicitur enim pœnitentia quasi pœnæ tenentia: iuxta illud D. Augustini, relatum in capite Pœnitentia 2. De pœnitentia *distinct. 3.* Pœnitere est pœnam tenere. Porro pœnæ est, dolorem inferre: quod cum sit in inuito, vt quando pœna infligitur nolenti, ipsum non pertinet ad pœnitentiam, sed ad puram vindictam. Pertinet autem cum id ipsum sit in voluntario: iuxta illud quod ex D. Aug. & Isidoro habet Suarez loco cit. pœnitentiam esse pœnam, quæ aliquis in se punit quod peccando commisit; vt sicut voluntarie peccauit, ita voluntarie se affligat. Vnde intelligitur pœnitentiam importare quoque culpæ retractationem, doloremve de peccato: atque adeo eam effectum moraliter bonum: (liquidem non esset alioqui culpæ retractatio) & per consequens effectum virtutis: quæ quidem ipsius quoque nomine appellatur Pœnitentia, seu virtus pœnitentiæ. Quoniam vero eadem retractatio, seu dolor de peccatis, pars est huius sacramenti, cæterarum funda-

mentum, occurrens in illo prim^o omnium: factum est ut ipsum quoque Pœnitentia, seu sacramentum pœnitentiæ nominaretur.

37.

Quod attinet ad definitionem sacramenti pœnitentiæ: ea bona est quam Nauarrus tradit in *Enchir. cap. 22. nu. 11.* quod sit sacramentum absolutionis, quo Sacerdos sibi subditum peccata sua cum iusto dolore & proposito satisfaciendi, legitime confitentem absoluit ab iisdem peccatis. Per quam definitionem ideo manifesta fit natura illius sacramenti: quod (prout patet ex Concil. Triden. sess. 14. cap. 5. & 6.) ea consistat in forma iudicij, in quo peccator gerat personam actoris & rei, cum dolore confitentis aduersum se iniustitiam suam Domino, ut remittat ei iniquitatem peccati sui. Sacerdos vero personam iudicis dantis sententiam absolutiuam, iniuncta salutari pœnitentia, seu satisfactione. Quæ duo, proposita definitio tangit, & aperit.

38.

Esse vero sacramentum (quod in definitione ponitur loco generis) copiose aduersus sectarios docent Bellarm. *lib. 1. De pœnitent. cap. 8. & tribus sequentibus.* & Greg. à Valen. *to. 4. disp. 7. quest. 1. puncto 1.* Qui in sequenti puncto 5. proponit comparationem huius sacramenti cum reliquis, & maxime cum baptismo, ad quem accedit proxime: eo nomine, quod institutum sit ad delenda peccata mortalia post baptismum commissa, ex Concil. Triden. *in citata sess. 14. cap. 2. & c. n. 2.* Ideoque, prout ibidem additur, recte dicitur secunda naufragium tabula. Quod quidem memoratis Gregorius ibidem explicat pluribus. Nihilominus tamen est sacramentum tam in materia & forma, quam in ministro & effectu longe diuersum, ut Concilium Triden. in citato cap. 2. perspicue declarat. Videri potest Bellarm. id aduersus S. S.arios defendens, in *se. 1. 12. 13. & 14. Item que Suarez to. 4. disp. 17. sect. 1. & 2. Secunda veritas fidei.*

RELIQVA PARS CAPITIS.

De institutione & necessitate sacramenti Pœnitentiæ.

39.

Institutum esse à Christo Pœnitentiæ sacramentum, sicut cetera nouæ legis, certum est de fide ex Concilio Triden. sess. 7. de sacramentis in genere, can. 1. & sess. 14. cap. 1. vbi tempus & locus Euangelij in quo institutum est declaratur his verbis: Dominus autem sacramentum pœnitentiæ tunc præcipue instituit, cùm à mortuis excitatus, in se inflavit in Discipulos *Ioan. 20.* dicens, Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata remittentur eis, & quorum retinueritis retenta sunt. Quo rã insigni factio & verbis tam perspicuis, potestate remittendi & retinendi peccata ad reconciliandos fideles post baptismum lapsos, Apostolis, & eorũ legitimis successoribus fuisse comunicatã, vniuersorum Patrum consensus semper intellexit. hæc ibi. Ex quibus intelligitur, Pœnitentiæ sacramentum, cum pendeat ex vsu talis potestatis, tunc institutum esse, cum eadem potestas est data.

40.

Porro ex vi eiusmodi institutionis, Pœnitentiæ sacramentum medium esse simpliciter necessarium ad remissionem peccatorum mortalium, in quæ Christi fideles post baptismum labuntur, habetur ex Concilio Trident. sess. sexta cap. 14. & sess. 14. cap. 1. ac clarius in sequenti cap. 2. cum in fine dicitur: sacramentum pœnitentiæ, lapsis post baptismum esse ad salutem necessarium, sicut est nondum regeneratis ipse baptismus: & in c. 5. his verbis: Dominus noiter Iesus Christus & terris ascensus ad cœlos, Sacerdotes suis ipsius vicarios reliquit, tanquã Præsides & Iudices, ad quos mortalia omnia crimina deferantur, in quæ Christi fideles post baptismum ceciderunt; quo pro potestate clauium remissionis aut retentionis peccatorum, sententiam pronunciant. Quæ quidem verba argumentationem hanc virtute continent. Ex Christi institutione iudicium Sacerdotum medium est necessarium ad remissionem peccatorum mortalium, post susceptionem baptismi commissorum. Ergo est & Pœnitentiæ sacramentum vtpote quod in tali iudicio naturam suam habet constitutam.

41.

Quod si quis dicat tale iudicium esse à Christo institutum, non vt necessarium, sed vt vtile, & sufficiens ad remissionem huiusmodi peccatorum. Occurrendum est: quod cum

Christus voluerit tale iudicium non tantum esse remissionis, sed etiam retentionis peccatorum, de necessitate fideles teneantur vt eo medio ad remissionem suorum peccatorum: quandoquidem verba, *Quorum remiseritis peccata remittentur eis:* sensum hunc habent. Quorum non remiseritis, remissa non sunt. De qua re latius Suarez in *memorata disp. 17. sect. 2.*

Atque hinc sequitur periclitantem aperte de vita: & ideo constitutum in necessitate, in qua iure diuino peccatum habens mortale; obligatur vt remedio huius sacramenti: seu sacramentaliter confiteri, cum copiam habet confessarij. Sequitur, inquam, si id non faciat, mortaliter peccare, transgressione præcepti dati de eo, quod in tali casu erat illi vnicum remedium ad iustificationem, æternæque salutis consecutionem.

Cum autem ob inopiam Confessarij, aut ob aliud simile impedimentum non potest quis sacramentum hoc suscipere re ipsa, votum eiusdem, seu voluntas ipsum suscipiendi, si facultas aduerit, sufficere potest ad iustificationem, ex Concil. Trid. sess. 6. cap. 14. & cap. 4. Ratio vero est, quod apud Deum voluntas habeatur pro facto, quando ipsum nequit re ipsa præstari. Ea enim de causa voluntates prauæ puniuntur. Accedit etiam quod veræ conuersioni ad Deum per contritionem, promissa sit remissio peccati. Ezech. 18. *Conuertimini & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas.*

Vbi aduerte ad peccati mortalis remissionem sine sacramento, requiri & sufficere posse contritionem charitate perfectam, non tamen sine huius sacramenti voto, quod contritio ipsa in se includit (prout constat ex ante memorato c. 4.) perinde scilicet ac emptio includit promissionem solutionis pretij ob quam dominium, & possessio rei traditur emptori. Sic enim institutum est istud sacramentum, vt ex eo peccati mortalis post baptismum commissi remissio pendeat, sicut dominium rei venditæ pendet ex pretij solutione, prout notat Suarez in *e. d. disp. 17. sect. 3. num. 7.*

Qui consequenter inquirat vtrum prædictum votum debeat esse explicitum, seu quo quis actu desideret, ac proponat confiteri: an vero sufficiat implicitum esse: seu quo etiam quis non cogitet de confessione, habeat tamen vtram peccatorum contritionem. Atque contra Melchiorum Cænum pluribus pro se citatis, tenet sufficere implicitum contentum in contritione, quæ cum sit virtute quoddam propositum implendi omnia præcepta (vt d. finitio illius data in *inicio eiusdem cap. 4. indic. 1. quæ dicitur dolor ac desistatio de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero*) est pariter recipiendi istud sacramentum: quando insisteret necessitas: cum & id sit in præcepto obligante sub mortali: vtpote dato de re ad salutem necessaria, cuius obseruatio vrgeret feruere in cap. Omnis vtriusque sexus, De pœnitent. & remiss. Accedit quod contritio sit ex se sufficiens ad remissionem peccati mortalis, quandoquidem ei tanquam vltimæ dispositioni semper est coniuncta gratia, & charitas. vt satis intelligitur ex verbis Ezechielis, cap. 18. num. 21. & 22. Contritio autem de se non requirit actualem memoriam confessionis de peccatis faciendæ, cum illius natura tota in eo consistat, vt sit dolor & detestatio de peccato commisso cum proposito non committendi de cætero. In quo proposito, vt iam insinuauimus, implicitum tantummodo propositum contenti in cludi patet: quia explicitum extra illam est vtpote actus ei superadditus, posita memoria confessionis de præcepto faciendæ. Non negauerim tamen istiusmodi memoria contingente, si votum explicitum confitendi negligetur, id esse argumentum imperfectæ contritionis:

CAPVT OCTAVVM

De nomine, definitione, institutione & vnitate Extreme vnctionis.

SVMMARIVM.

43 Vnde dicitur sit Extrema vnctio.

44 Eiusdem